

TRTE

Časopis društva Kerini & Stritarji

UVODNIK

Poletje se počasi že preveša v drugo polovico, ko pišem tele vrstice. Naše uspešno srečanje 1. junija pri Lesu kot da bi otopilo naše navdušenje po dokončanju "pred poletne" številke Trt. Nekaj člankov je ostalo naročenih, obljubljenih in nenapisanih, nekaj prispevkov ni najbolj ustreznih, junijska vročina je naredila svoje in vsi smo takoj, ko je bilo mogoče, "skočili" malo na počitnice.

Ampak dolgovi so ostali in po prihodu nazaj je bila "objektivna ugotovitev" zelo stresna: Trte niso izšle same od sebe. Krivica.

Čeprav je vaš urednik med počitnicami na samotnem otoku sredi Jadrana zamenjal zunanji videz, ga je proti večeru v torkovi množici na Prešernovem trgu, sklonjenega čez ograjo Tromostovja, dosegla roka "pravice". Roka na ramenu je bila predsednikova! Ob njem je stala tudi njegova "poveljnica", Alencica, ki je mogoče tudi uradno, človek nikoli ne ve, saj je tudi ona članica uredniškega odbora društva, jasno in glasno izrazila svojo kritiko obema najbolj vpletenima in zato zelo krivima ignorantom. Ki sta seveda potem vse obljubila in odšla vsak po svoje pohladiti grlo s hladno tekočino v bližnje lokale.

Zdaj pa lovita nitke in prepričujeta in grozita, obljubljata in pretita vsem, ki so ostali še kaj dolžni, da bi številka še do konca poletja le izšla.

Vsebinsko je bila ta številka zamišljena kot poskus predstavitve zanimivih ali pa nenavadnih poklicev, ki so zaznamovali Kerine in Stritarje. Končna podoba Trt seveda nikoli ni taka, kot smo si jo zamislili na začetku ob tuhtanju in snovanju. Upamo pa, da vam bo všeč. Skušali smo jo popestriti tudi z nekaterimi aktualnimi prispevki. Skupaj se veselimo nove številke Trt in upajmo, da ne bo poletna toča oklestila naših Trt tako, kot je nekatere vinograde v Sloveniji letos že dotolkla!

P.s. Tik pred oddajo te številke v tisk smo se odločili, da priložimo Trtam tudi zloženko podjetja DIAL, ki še dodatno in nazorno predstavi poklic Jožeta Cuzaka o katerem pišemo v notranjosti. Veselo nas je presenetila tudi novica o novi funkciji našega jedrskega strokovnjaka dr. Andreja Stritarja; 2. septembra bo namreč postal direktor uprave za jedrsko varnost RS. Čestitamo! Več o tem pa v prihodnji številki! ■

Peter Povh, urednik

VSEBINA

⊕ Rezanje in vrtanje betona
Gregor Cuzak

⊕ Za zdravo srce tudi k
zobozdravniku
Darko Iskra

⊕ Piknik društva
Kerini & Stritarji 2002 in
kako sta se poročila
Damjana & Damjan
Mirko Jančigaj

⊕ "DD" poroka 25. 5. 2002
ali tajni foto napad
Andrej Kerin ml.

⊕ Slavje pri Iskrach
pod Šmarno goro
Jernej Iskra

⊕ Martin Banič (1848–1922)
iz Štih
Janez Banič

⊕ Kako se najzanesljiveje
pride do Pike in Mihca
Milica Banič in Miha Herlah

⊕ Štorklja porednica
Svit Timej Zebec

⊕ Ustvarjalni kotichek
Daša Kerin Cerkovnik

⊕ Joža Malnarič – 85 let
Silvo Toplak

⊕ Umrta je naša
praprababica Nina Kerin
Hribar (93 let)

REZANJE IN VRTANJE BETONA

Rezanje in vrtanje betona je dejavnost, s katero se starša ukvarjata, odkar pomnim. Skoraj res. Spomnim se namreč tudi, kako se je začelo. Takrat nisem mogel imeti več kot pet ali šest let. Po vrnitvi iz Švice, kjer sta se moja dva srečala, zaljubila in poročila, je oče sprva delal v srednje velikem podjetju iz Domžal. Vse, kar imam v glavi od tedaj, je to, da je tam delal kot kovinostrugar ter da je bil pri vходу tovarne velik akvarij. Otroški spomini pač. Nato se je, ne vem točno kako, vse spremenilo. Kar naenkrat smo imeli na Ljubljanski 19 v Domžalah najete prostore, tako imenovano Delavnico, tam pa stroje za vlihanje bakelitne plastike. Črni ulitki so bili menda uporabni v električnih omaricah, a takrat bi mi najbrž lahko rekli, da so te škatle namenjene tudi ribolovu. Ja, pa še res je, na enem izmed strojev je nastajal tudi bel odlitek v obliki kapljice in velikosti škatlice vžigalic, ki je bil s svojim kovinskim obročkom na vrhu namenjen prav ribičem, oziroma tekmovanjem, na katerih so se ribiči trudili ta beli odlitek s pomočjo svoje ribiške palice vreči v oddaljeno tarčo. Čudno, a ne?

No, spet se je vse spremenilo. Začelo se je s tem, da smo šli iz meni popolnoma nepoznanega razloga v Nemčijo. Še danes se spomnim tistih gora, ki sem jih skozi šipe našega peugeota gledal z ravnice, na kateri sem lahko občudoval tudi cerkvene stolpiče v meni čudni čebulasti obliki. Peljali smo se nekam do Münchna, od koder se spomnim samo parkirišča pred nekim nakupovalnim centrom. Ja, v Nemčiji imajo pa res velika parkirišča pred nakupovalnimi centri.

Najboljši del je sledil na poti nazaj. Oče in mama sta nekje očitno kupila nekakšen stroj. Tega stroja nista hotela pokazati stricem na carini med Nemčijo in Avstrijo. Nekakšen steber tega stroja je bil prevelik za naš prtljažnik, zato je moral k meni na zadnjo klop. Čezenj sta pogrnila odejo, nanj pa sta položila mojo glavo, češ, zdaj pa bodi priden in spi, da strici ne bodo videli, kaj je spodaj. Ups, ta je bila pa dobra. Še brati ne znam, pa moram že igrati prevaranta. Kaj sem hotel drugega, ulegel sem se in se trudil spati. Pa nisem mogel. Sem se pač delal, da spim. Vse je šlo kot po maslu. Edino to mi ni bilo jasno, zakaj sta potem na Ljubelju vso mašinerijo prijavila. Saj jaz bi brez težav še eno odspal.

Kasneje sem izvedel, da smo takrat iz Nemčije peljali prvi stroj za vrtanje železobetona. Po tistem jih je sledilo še veliko. Oče in mama sta postopoma iz

Približno takole je izgledala naprava, ki jo je Gregor varoval na poti iz Münchna.

male obrti ustvarila kar veliko podjetje. Tudi sam sem kdaj pa kdaj pomagal in nadomeščal koga od manjšajjih fantov ali pa je bilo dela toliko, da ni bilo zadosti, če se je delalo non stop ves čas, ampak so se morale moči še povečati. Strojev nikoli nisem upravljal sam, saj zadeva vendarle ni tako preprosta, pa še paziti je treba ves čas. Moja vloga je bila omejena na pomagača, nosača in čistilca.

V toku let so se delovne ekspedicije širile preko meja. Oče je bil s svojimi fanti nekajkrat celo v Rusiji, izleti v bližnje jugoslovanske republike pa so bili kar pogosti. Ena najbolj zanimivih odprav se je zgodila čisto blizu. Bilo je na stolpu na Krvavcu, kjer je oče ob varovanju alpinista Toma Česna viseč iz košare, obešene na vrveh, vrtal na višini skoraj sto metrov. Lahko si mislite, kako naporno je bilo vso opremo in tudi vodo v vedrih znositi po navpičnih lestvah znotraj ozkega stolpa. Mimogrede, voda je pri rezanju in vrtanju betona nujno potrebna, saj hladi vrtalne ali rezalne glave, v katerih so diamantni koščki. Če bi se te glave pregrele, bi se litina zmeščala, diamantni koščki bi izpadli in orodje bi bilo fuč. Če vode ni blizu, jo je treba pač prinesiti. Tako je tudi na stolpu na Krvavcu. Večina anten, ki je danes pričvrščena na tem stolpu, je tam tudi zaradi našega dela.

Danes je rezanje in vrtanje betona zrela panoga, v kateri je konkurenca različnih ponudnikov zelo velika. Danes so tudi stroji takšni, da je mogoče odrezati skoraj karkoli. Včasih pa si lahko nadstandardne dimenzije rezov in vrtin opravil samo z veliko mero domisljije. In te mojemu očetu, pionirju tega področja, nikoli ni primanjkovalo. ■

Gregor Cuzak

ZA ZDRAVO SRCE TUDI K ZOBOZDRAVNIKU

Bolezni srca in ožilja so v svetu na prvem mestu po stopnji umrljivosti. Dejavniki tveganja za razvoj teh bolezni so poleg nepravilne prehrane, pitja alkoholnih pijač, povečane telesne teže tudi telesna nedejavnost, povišan krvni sladkor, povišan krvni pritisk, kajenje in stres. Kot zobozdravnik pa moram vezati svoja razmišljanja v zvezi z obolenji srca in ožilja in drugimi sistemskimi obolenji še na kronična obolenja zob in pripadajoča obzobna tkiva. Današnji zobozdravnik se vse bolj seznanja z novostmi v stroki, ki daleč presegajo nekdanja ozka pojmovanja njegovega delokroga (plombiranje in izdiranje zob) in ponuja roko sodelovanja tudi drugim medicinskim dejavnostim. Vemo namreč, da obstaja povezava med nezdravljeno ustno votlino in povečanim tveganjem za nastanek bolezni srca in ožilja.

Zobna gniloba (karies) predstavlja obolenje trdih zobnih tkiv (sklenine, dentina, zobne korenine)

Zobni karies prizadene trda zobna tkiva in vdira v notranjost zoba. Tako omogoča mešani bakterijski flori vdor v živčno – žilni splet (v zobno pulpo) in jo okvarja. Drugi dejavniki za vdor bakterij so še poškodbe zob (prelomi zob, udarci na zob, pretresi zob), brušenje zob za protetične nadomestke z nezadostnim vodnim hlajenjem in celo ortodontski nekontrolirani premiki zob. Posledica odmrtja živčno – žilnega spleta je v končni fazi kronični koreninski proces, po domače 'granulom'. Ta predstavlja žarišče, ki lahko pogosteje kakor pri zdravih ljudeh povzroča bolezni srčne ožilja in celo možgansko

kap. Pri vsakem posegu v ustni votlini (izdrtje zoba, čiščenje zobnega kamna) vdrejo bakterije v krvni obtok. Pri zdravem človeku to ne predstavlja nobene nevarnosti. Če pa bakterije pri bolniku nalletijo na mesto manjše odpornosti, ki ga predstavljajo prirojene srčne napake, okvare srčnih zaklopk, stanja po vnetjih srčne mišice, se tam rade naselijo in razmnožujejo. Tako povzročajo lokalne in sistemske napake. Srčni bolniki morajo zobozdravnika opozoriti na svojo bolezen in eno uro pred načrtovanim posegom zaužiti odmerk predpisanega antibiotika. Takšno patogeno zobno žarišče – granulom moramo v primeru ogroženosti pacientovega zdravja odstraniti z izdrtjem zoba, sicer se lotimo koreninskega zdravljenja. Če pa to ni uspešno, lahko kirurško odstranimo prizadeti vršek korenine z vnetnim procesom (apikotomija).

Parodontalna bolezen (parodontitis), nepravilno imenovana 'parodontoza' pa predstavlja obolenje pripadajočih obzobnih tkiv (dlesni, zobne kosti, zobnega cementa oz. pozobnice)

Parodontalna bolezen je najbolj razširjena kronična okužba sodobnega človeka. V Sloveniji ima kar 98% odraslih težave z obolenji dlesni, od teh jih ima 25% znake t. i. napredovane parodontalne bolezni, ki v končni fazi vodi do izgube vseh zob. Parodontalna bolezen napreduje zelo počasi in brez bolečin s spremljajočimi znaki, kot so krvavitev iz dlesni, sprememba barve, oblike in površine dlesni s poglobljenimi obzobnimi žepki in ustnim zadahom. Kajenje, stres in genetski dejavniki jo poslabšujejo. Pomanjkljiva

Darko Iskra na srečanju 1999

Foto Andrej Kerin

ustna higiena in posledično večanje zobnih oblog pomenita razmnoževanje več kot 400 vrst bakterij, ki pri tem ne potrebujejo kisika, sproščajo strupe ter dražijo dlesen. Organizem se brani z vnetjem, s katerim skuša omejiti vdor bakterij v telo. Vneti predel ob dlesni namreč predstavlja najšibkejšo mesto za vstop bakterij v krvni obtok. Pacient z napredovano parodontalno boleznijo nosi v sebi 'tempirano bombo' v obliki kronične rane obzobnih tkiv, ki jo dodatno poškoduje večkrat na dan že ob žvečenju hrane in čiščenju zob. Poudarjam, da pri zdravem človeku obrambna sposobnost organizma 'opravi' s temi bakterijami že v nekaj minutah. Nezdravljena parodontalna bolezen se lahko dramatično zaplete pri srčnih bolnikih, ki so npr. preboleli vnetje srčne mišice saj lahko povzroči vnetje notranje srčne ovojnice in srčnih zaklopk (endokarditis). Napredovana parodontalna bolezen lahko 2 do 3-krat poveča ogroženost za srčni infarkt in možgansko kap, do 4-krat pa se poveča tveganje za nastanek kroničnih pljučnih bolezni ter privede do zapletov sladkorne bolezni.

Osnovni ukrep proti boleznim obzobnih tkiv je dobra ustna

higiena: pravilno mehanično čiščenje zob z zobno nitko, zobno krtačko in medzobno ščetko. Zobna prha je nevarna, ker lahko pri napredovani parodontalni bolezni s svojim pritiskom razseje bakterije iz vnetih obzobnih tkiv v kri in po telesu. Zobozdravnika, ki očisti mehke in trde zobne obloge, moramo obiskovati vsaj 2 krat letno. Če se stanje ne izboljša, napotimo pacienta k specialistu parodontologu, ki s kirurško parodontalno tehniko odstrani vneto tkivo okoli zob in osveži kost.

Smisel zdravljenja zobnih in obzobnih bolezni, ni le v ohranjanju funkcionalnosti zobovja, pač pa tudi v zmanjševanju pojavnosti in zapletov nekaterih sistemskih bolezni, zlasti sladkorne bolezni, bolezni dihal in srčnožilnih bolezni. Pri pacientih s povečanim tveganjem za sistemske zaplete se zobozdravnik posvetuje z lečečim zdravnikom o nameravanih posegih v ustni votlini. ■

Darko Iskra

Piknik društva in kako sta se poročila

Za leto 2002 smo že leta 2000 načrtovali piknik pri "Lesovem kozolcu". V začetku februarja sem opravil predhodne ogleda, da bi ga pripravil. V istem tednu, v soboto, smo se srečali na družinskem kosilu v čast rojstnih dni Damjanove babice in Damjanove sestre Tanje. V pogovoru po kosilu je Dušan (Damjanov oče) vprašal: "Damjan, kdaj se boš poročil?" Odgovor: "Organiziraj mi poroko, pa se bom!" Vprašanje in odgovor sta imela podtona, ki nista zagotavljala prave rešitve, toda Damjan je bil odločen z izjavo, da bo poroka še pred poletjem.

Vskočil sem s predlogom, da naj se poročita na našem pikniku, ki bo 1. junija 2002 pri "Lesovem kozolcu" na Žlegarjevem bregu. Damjan se je takoj strinjal in stisnila sva si roki v potrditev resnih namenov.

Na sestanku odbora društva "Kerini&Stritarji" smo z zadovoljstvom sprejeli predlog, da na pikniku organiziramo poroko. Dogovorili smo se, da bomo povabili morebitne, bodoče kandidate, naj se pridružijo Damjani in Damjanu ter stopijo v zakonski stan na našem pikniku.

S kandidatoma za zakonski stan smo si ogledali kraj, predviden za piknik. Oba sta bila navdušena. Ugajalo jima je okolje in navdušila ju je tudi Nasta, naša članica in organizatorica piknika in gostinskih storitev za poroko. Ogledali smo si tudi cerkvico Sv. Vid nad Čatežem. Tam smo se domislili, da bi v njej bila cerkvena poroka.

Po ogledu so bili opravljeni osnovni dogovori, pri čemer so nastale prve težave. Damjanova družina (klapa) je imela namen odpotovati 30. maja 2002 na sve-

tovno nogometno prvenstvo v Koreji. Če smo hoteli organizirati poroko na pikniku, smo morali piknik prestaviti na 25. maj, kar smo uskladili s predsednikom.

Nasta je sprejela nalogo, da se bo pri vodji izpostave državne uprave v Brežicah dogovorila za pridobitev soglasja za organiziranje dislocirane poroke na Žlegarjevem bregu.

Slike, obešene v restavraciji "Les", in informacija, da ima Nasta na voljo tudi konje so nas pripeljale na misel, da bi nevesta na poročni prostor prijahala. Damjana se je dogovorila za trening jahanja, kajti poskrbeti je bilo treba, da bo pravočasno prijezdila in da bodo preverjene njene jahalne sposobnosti.

Nevesta je prijahala ...

Dogovorjen je bil okvirni poročni obred. S poroko se je pojavljalo vprašanje števila ljudi, ki bodo sodelovali na pikniku in ocenili smo, da bo na pikniku 120 ljudi, Damjan pa je ocenil, da bo poslal več kot sto vabil in da bo prišlo približno 85 svatov. Ta številka je zbudila skrb zaradi vremena, kajti poskrbeti je bilo treba za zavetje pred dežjem. Ugotavljali smo, da se bomo že znašli. Mimogrede je Nasta svetovala, da naj bo poroka 25. maja in piknik 1. junija.

Ko smo se vračali v Ljubljano, smo se ustavili v Podbočju v "Gado-

KERINI & STRITARJI 2002

DAMIJANA IN DAMJAN

vi peči" in se z bratrancem Jožetom dogovorili, da bo za 25. maj naročil ansambel. Po dodatnem dogovoru s predsednikom, sem napisal obvestilo o pikniku za "Trte" in v njem napisal, da je piknik 25. maja.

Začela se je akcija. Nasta je sporočila, da je treba napisati zelo utemeljeno prošnjo na izpostavo državne uprave za dovolitev dislocirane poroke. Za tisk so se pripravljale "Trte" z obvestilom o pikniku in v programu piknika je bilo predvidena tudi poroka. Tik pred tiskanjem "Trt", pa je prišel Damjan in povedal, da njegovi svati hočejo piknik in poroko ločiti. Tisti torek zvečer sem takoj telefoniral predsedniku Andreju in ga vprašal, v kakšni fazi so "Trte". Ko je rekel, da so že natisnjene, sem samo grobo in glasno zaklel. Vprašal me je, kaj se je zgodilo. Rekel sem, da je treba datum piknika spremeniti na 1. junij, ostalo pa naj bi bilo nespremenjeno. Potolažil me je, da bo to uredil.

Iz piknika s poroko sta nastala piknik in poroka. Po izidu "Trt" smo šli na jahalni trening in urejanje posameznih podrobnosti pri organizaciji. Jožeta smo sporazumno razbremenili odgovornosti za organizacijo ansambla. Uspelo nam je dopolniti organizacijske podrobnosti in se dogovoriti z novim ansamblom.

S predsednikom Andrejem sva napisala prošnjo na izpostavo državne uprave v Brežicah. Prošnja je bila na široko utemeljena z zgodovino nastanka našega društva in primernostjo ideje, da piknik društva združimo s poroko člana našega društva. Težave sva imela z obrazložitvijo, da pa bo poroka ločena od piknika. Pošteno sva na-

vedla vse motnje, ki so nastale zaradi svetovnega prvenstva v nogometu. Prošnjo sva podprla z našim zbornikom iz leta 1995 in zadnjim izvodom "Trt". S prošnjo smo uspeli, saj je izpostava v izjemno kratkem času odgovorila, da društvo ne more biti pravni subjekt v dogovarjanju in predlaga, da se kandidata obrneta na izpostavo s prošnjo za dovoljenje dislocirane poroke.

Kandidata sta takoj napisala svojo prošnjo, sklicujoč se na že posredovano prošnjo društva. Prošnja je bila ugodno rešena in kandidata sta bila objavljena na izpostavo v Brežice na operativni dogovor o izvedbi poroke, kjer sta plačala takse.

Pravne formalnosti so bile rešene, določen je bil čas poroke manjkala je še povezava piknika s poroko in sama izvedba poročnega obreda.

Na vrsti je bila še priprava cerkvene poroke pri Sv. Vidu, ki bi jo organizirali v okviru piknika. Prijatelj, član društva, je obiskal župnika, ki ima na skrbi Sv. Vid, in pokazalo se je, da ni ovir za izvedbo poročnega obreda, če obema kandidatom zagotovimo ustrezne dokumente o zakramentih. Ugotovili smo, da postopek ni izvedljiv, ker ne eden ne drug nima vseh potrebnih zakramentov.

Kaj zdaj? Dogovorili smo se za predstavitev novih poročencev na pikniku, in to tako, da bo nova gospa prihajala na konju, kot bo prihajala na poročni obred in novi mož pa jo bo, nam članom društva, predstavil. Na njuno čast bomo izpili zdravico s srebrno penino. Po zdravici nas bo novopečena žena, jahaje na konju, v koloni popeljala

na izlet do Sv. Vida, kjer si bomo ogledali cerkvico in slike v njej, ki jih je izdelal naš član Franci Les.

Manjkala je le še scena poročnega obreda. Obstajale so različne zamisli in predlogi. Vse sem registriral in opozoril, da bo odločilna presoja bratranca, arhitekta Mihe.

Miha je skupaj z ženo Alenko in sinom Andrejem odpeljal predsednika in mene na ogled prostora za piknik in poroko. Po ogledu in pogovoru je Miha predlagal, naj bo poročni obred na travniku med cesto in smrekami pred domom na Žlegarjevem bregu.

Po navodilih predsednika Andreja (po telefonu z razgledne točke na nasprotnem bregu) je Miha z avtomobilom zarisal smer košnje, s čimer se je oblikoval prostor za dostop na poročni prostor in sam kraj poroke.

Na poročnem prostoru bosta ob mizi čakala matičarja in ženin s svojo pričo. Nevesta, ki bo prihajala do pokošenega dostopa, bo skupaj s svojo pričo povedla svate na poročni prostor. Ko bodo vsi svatje zbrani v krožnem prostoru za poročni obred, se bo začel poročni obred.

Opisani in predvideni scenarij je bil tudi izveden. Svatje, ki jih je bilo več kot 120 (prišli so vsi objavljene in še nekaj več) so bili z

Nevesta, ženin in priči med obredom

obredom in celotno poroko zelo zadovoljni. Med Damjanovimi svati je bil tudi Roko, vodja ansambla "Roko banda". Roko bi moral biti ob 19. uri na koncertu njegove

Obredni poljub ...

skupine v Vipavski dolini, pa je ob 22. uri še vedno prepeval na Žlegarjevem bregu.

Vreme je bilo prizanesljivo. Ko smo čakali na prihod neveste na konju, je vse svate poskropilo nekaj kapljic dežja. Resnično je bilo samo nekaj kapljic in vsi smo bili prepričani, da je to dodaten namig za srečo v zakonu. Dežja ni bilo do 23. ure in ker se je do takrat nekaj svatov že utrudilo, smo ansambel prestavili pod kozolec in vsi drugi svatje smo se lahko stisnili ob mizah pod kozolcem.

Zabava se je nadaljevala skoraj do jutra (daniło se je).

Opravljená poroka je omogočila izpeljavo piknika po predvidenem programu. Toda tudi tu se je začelo zapletati. V sredo, tri dni pred piknikom, je telefonirala Nasta, češ da v obvestilu, objavljenem v "Trtah", ni dovolj jasno razvidno, kaj bo na voljo na Žlegarjevem bregu. Ker nekatere podrobnosti res niso bile navedene, sem ji obljubil, da bom dodatno obvestil vse naslovnike, ki dobivajo "Trte", s posebno informacijo. Ker zaupam slovenski pošti sem bil prepričan, da bodo v četrtek oddana pisma v petek pri naslovnikih.

Piknik je tekell po predvidenem programu. Ko so prišli Miha, Alenka in sin Andrej, pa sem bil zelo presenečen, ker so mi izročili posebno darilo v kuverti. Ko sem kuverto odprl sem komentiral: "Barabe, zakaj se niste oglasili!?" Izročili so mi veliko, kaširano fotografijo poročnega obreda, ko se ženin in nevesta poljubljata v krogu svatov.

Vesel sem bil, da je bila nova

žena in naša nova članica zelo prisrčno sprejeta.

Tudi na pikniku je bilo vreme prizanesljivo. Deževati in bliskati se je sicer začelo prej, že ob 20. uri.

In na koncu ples.

Fotografije iz arhiva poročencev

Ker nas je bilo manj kot svatov (80), smo se razmestili pod kozolcem in razpoloženo opazovali Francija Lesa, ki je poskakoval in prosil za dodatne pozdrave in razsvetlitve. Po vsaki prošnji se je močno zabliskalo in zagrmelo.

Tako kot na poroki so se tudi na pikniku nekateri nepričakovano močno napili. Bili so veseli in prešerne volje Tudi to je dobro, ker ni pogosto! ■

Mirko Jančigaj

'DD' POROKA 25. 5. 2002

ALI TAJNI FOTO NAPAD

Sedemnajstega maja 2002 smo Mirko Jančigaj, Andrej Kerin, Miha Kerin ter neuradno Alenka Markič in Andrej Kerin ml. uradno odšli na ogled prizorišča piknika Kerinov & Stritarjev ter poroke "DD".

Na prizorišču, zidanici in kozolcu Les na Dolenjskem smo zapisali sklepe o tem, kje naj bi stale mize in vse potrebno za piknik dne 1. 6. 2002. Ker pa je bila na tem prizorišču 25. 5. 2002 planirana tudi poroka, smo se poglobili

še v postavitve in potek poročne ceremonije. Takrat je Mirko omenil, da bi mu jaz prišel prav kot pomoč pri evidentiranju gostov in kot fotograf na poroki. K temu sem seveda privolil in se ves teden veselil. A veselje je minilo, ko sem si poškodoval gleženj, zaradi česar sem moral odpovedati udeležbo. V soboto, 25. 5. 2002, pa je bilo z mojim gležnjem že bolje. Ker sta Miha in Alenka videla, kako mi je žal, da ne morem tja, in ker nismo bili prepričani, da je Mirku uspelo

najti novega fotografa za snemanje iz ptičje perspektive, smo se popoldne, ko je Mihi prišel iz službe, na hitro odločili, da odidemo na prizorišče na tajno snemanje poroke. Tako smo nekaj minut pred pričetkom prispeli na cilj – hrib, od koder je dober pogled na Lesovo zidanico in prizorišče. Tam smo se postavili v zavetje dreves z vsemi fotoaparati in kamero ter posneli poroko. Ta je potekala takole: Ko je nevesta po krožni poti okoli globoke vrtače prijezdila s konjem skozi smrekov slavolok, sta z ženinom peš odšla na prizorišče poroke. To je bilo v pokošenem krogu na sredi travnika z visoko travo. Tja je vodila pokošena, rahlo vijugava pot.

To prizorišče smo teden prej v travniku zakolčili tako, da smo z avtomobilom 4WD zapeljali v visoko travo, ki so jo kasneje pokosili. Prav s hriba, kjer je bila naša opazovalnica sta bila ta krog in pot najbolj vidna. Za nevesto in ženinom s pričama so prišli vsi ostali. Ko so se vsi zbrali v krogu, kjer sta jih za mizo

Foto Andrej Kerin ml.

pričakala matičarka in matičar, se je poroka pričela. Ko se je ceremonija po slabi uri končala, smo na tiho odšli, brez vednosti svatov in ceremonialnega voditelja Mirka Jančigaja (žal se je izkazalo, da je bil eden od fotoaparatorov pokvarjen, zato je uspelo toliko manj slik).

V nedeljo, po poroki, ko sem prišel k Mirku, sem ga z velikim zanimanjem spraševal, kako je bilo na poroki. O našem neopaznem prihodu mu nisem nič povedal, pa tudi vprašanja sem postavljal tako, da ne bi kaj posumil. Naše tajno snemanje je tako ostalo skrivnost do piknika 1. 6. 2002. Takrat smo Mirku in teti Anici podarili fotografijo z vsemi svati v krogu iz ptičje perspektive, mladoporočencema Damjani in Damjanu pa poleg fotografije videokaseto z njuno poroko. ■

Andrej Kerin ml.

SLAVJE PRI ĀSKRAH POD ŠMARNO GORO

V soboto, 3. avgusta 2002, sta moj oče Darko (1949) in moj brat Lovro (1980) v Šmartnem pod Šmarno goro, kjer živimo, praznovala rojstna dneva. Hkrati sta moja starša Irena in Darko Iskra praznovala 25. obletnico poroke.

Vrtna zabava se je začela ob približno 16. uri, gostje so bili naslednji:

Št. gost	opredelitev
1 MIRAN ISKRA	Darkov brat
2 KRISTINA ISKRA	Míranova žena
3 MAJDA CUZAK	Irenina sestra

4 JOŽE CUZAK	Majdin mož
5 GREGOR CUZAK	Majdin in Jožetov sin
6 EVA CUZAK	Gregorjeva žena
7 TOMAŽ ISKRA	Darkov nečak
8 KLEMEN ISKRA	Tomažev sin
9 VERONIKA ISKRA	Tomaževa hči
10 EVA ISKRA PEGAN	Darkova nečakinja
11 ALEŠ PEGAN	Evin mož
12 TIMOTEJ PEGAN	Evin in Alešev sin
13 METKA TREPŠE	Darkova mala sestrična
14 SAVO TREPŠE	Metkin mož
15 TINE JAKLIČ	Darkov mali bratranec

Eno izmed spreminjajočih se omizij: od leve Mirko Jančigaj (stoji), Ančica Berglez, Jože Cuzak, Janez Banič, Gregor Cuzak, Olga Banič, Katarina Berglez
Foto Jernej Iskra

16 MARJANA JAKLIČ	Tinetova žena
17 KLEMEN JAKLIČ	Marjanin in Tinetov sin
18 TINA JAKLIČ	Marjanina in Tinetova hči
19 JURE JAKLIČ	Darkov mali bratranec
20 EMINA JAKLIČ	Juretova žena
21 TOMAŽ JAKLIČ	Eminin in Juretov sin
22 MANJA JAKLIČ	Tomaževa žena
23 ALEKSEJ JAKLIČ	Manjin in Tomažev sin
24 MONIKA KOVAČ	Eminina in Juretova hči
25 GREGOR KOVAČ	Monikin mož
26 MIHA KOVAČ	Monikin in Gregorjev sin
27 LOVRO KOVAČ	Monikin in Gregorjev sin
28 JANEZ BANIČ	Irenin bratranec
29 OLGA BANIČ	Janezova žena
30 ANICA JANČIGAJ	Irenina teta
31 MIRKO JANČIGAJ	Irenin bratranec
32 LIDIJA JANČIGAJ	Mirkova žena
33 MAJDA POVH	Sestrična Ireninega očeta Andreja Kerina in Anice Jančigaj
34 MIHA KERIN	Irenin bratranec
35 ALENKA MARKIČ	Mihova žena
36 ANDREJ KERIN	Alenkin in Mihov sin
37 VLADO BERGLEZ	Ančičin mož
38 ANČICA BERGLEZ	Irenina mala sestrična
39 KATARINA BERGLEZ	Ančičina in Vladova hči
40 VILI BUKOŠEK	Miranov in Darkov prijatelj (nekdanji sosed iz Brezic)
41 NATAŠA BUKOŠEK	Vilijeva žena
42 SAŠA VERONIK	Sosed iz naselja Preloge v Šmartnem pod Šmarno goro

43 JASNA VERONIK	Saševa žena
44 VENCELJ RANGUS	Sosed iz naselja Preloge v Šmartnem pod Šmarno goro
45 ANA RANGUS	Vencljeva žena
46 MARJANA INKRET	Darkova sestrična
47 ALJA INKRET	Marjanina nečakinja
48 IGOR INKRET	Marjanin nečak
49 ALENKA GOLOB	Družinska oz. hišna arhitektka
50 DRAGO GOLOB	Alenkin mož
51 GREGOR GOLOB	Alenkin in Dragov sin
52 DRAGO ARKO	Darkov profesor violine
53 PIKA ARKO	Dragova žena
54 NACE POLAJNAR	Sosed iz naselja Preloge v Šmartnem pod Šmarno goro
55 JOLANDA POLAJNAR	Nacetova žena
56 MAJA GLADEK	Lovrotovo dekle

gostitelji: DARKO ISKRA, IRENA ISKRA, JERNEJ ISKRA, LOVRO ISKRA

Kramljanje ob zidu: z leve Anica Jančigaj, Olga Banič, Pika Arko, Drago Arko
Foto Darko Iskra

Počastili smo tudi osebne praznike nekaterih gostov, ki praznujejo v teh dneh: Monike Kovač, Metke in Sava Trepšeta, Anice Jančigaj, Majde Cuzak, Marjane Jaklič, Klemna Jakliča, Saše Veronika in Alje Inkret in jim izkazali pozornost s skromnimi darili.

Vzdušje na zabavi je bilo prijetno, popestrjeno z lepimi romantičnimi, večno zelenimi melodijami, ki jih je v živo izvajal g. Stane Vavpetič. Nekateri so celo zaplesali.

Kramljanje se je zavleklo pozno v noč, najbolj vztrajni pa so ob spremljavi zapeli nekatere že skoraj pozabljene melodije.

Vreme nam je bilo več kot naklonjeno. ■

Jernej Iskra

MARTIN BANIČ IZ ŠTIH (1848–1922)

ZAČETNIK BROJANSKIH BANIČEV

Moj stari oče Martin Banič mi buri domišljijo, odkar sem streljal nanj. Streljal sem pravzaprav na sliko, na kateri sta bila on in njegova žena Marija, roj. Pišek, moja stara mama. Nisem ga hotel ustreliti, le fračo sem hotel preizkusiti. Bila je tista frača, narejena iz tuljave za sukaneč, soliden izdelek otroških rok. Okoli mojega osmega ali devetega leta so bile take frače med brojanskimi mulci zelo v modi. Streljal sem na najrazličnejše cilje, nič veliko nisem izbiral in star ate me je gledal tako izzivalno, da sem pomeril tudi vanj in ga zadel naravnost v čelo. S športnega stališča je bil to imeniten dosežek, ampak kaj, ko je to nezaslišano razbojništvo opazil ate. Tepen sem bil nazarensko. Tista slika je jeseni 1941, ko smo bežali od doma, menda

Naš Martin je prišel na Brod pač kot sin Marije Nečemer z Broda števil. 7. Nečemerov je bilo nekoč na Brodu kar precej. Iz matičnih knjig sem si izpisal nekatere podatke za hišne številke 3, 7 in 13, koder so živeli različni Nečemeri.

Kratek pregled Nečemerov z Broda števil. 7 (moje rojstne hiše) izgleda takole:

Matija Nečemer (1776–1835) se je poročil z Nežo Kodrič (1780–1835). Imela sta štiri otroke: Marijo (1806–1865), Mihaela (1809–1850), Martina (1814–?) in Janeza (1821–1902)

Marija se je poročila s stihovskim Jakobom Baničem in mu rodila pet otrok, med njimi Martina, mojega starega očeta.

Mihael Nečemer je prevzel posestvo po 1835 leta umrlem očetu

letja živela in se starala na Brodu 7 Janez Nečemer in Packova Ana iz Malega Mraševega. Ana je umrla 9. 2. 1902, Janez pa 22. 4. 1902.

Okoli 10. marca 1902 se je iz Velikega Mraševega števil. 56 preselil na Brod 7 naš stari oče Martin Banič, z ženo Marijo roj. Pišek. Z njima so seveda bili v Velikem Mraševem rojeni otroci Franc, Marija, Anton in Janez. Bernardkov Jurič iz Velikega Mraševega je našemu Jožetu pripovedoval, da si je selitev Baničev iz Velikega Mraševega na Brod zapomnil po mladih mačkih, ki jih je Micka raztresla in potem lovila po Peščenkah. Včasih je šla pešpot iz Velikega Mraševega na Brod čez Peščenke. Baničeva Micka je bila takrat stara dobrih 12 let in je bila po pripovedovanju Bernardka veselo dekle.

ostala na Brodu, nosim pa jo zelo živo v spominu.

Moj ded Martin izhaja iz močne rodovine stihovskih Baničev. Pravi stihovskih, kajti tiste štiri hiše v zahodnem delu vasice Selo so bile za nas zmeraj Štihe. Tako piše tudi v nekaterih starejših matičnih knjigah. Martin se je rodil 4. 11. 1848 kot peti otrok Jakoba (1806–1854) in Marije Banič, rojene Nečemer (1806–1865). Njegov brat Mihael (1838–1916) je ostal doma v Selu števil. 2 za gospodarja, se poročil z Ano Jurica iz Velikega Mraševega (1837–1918), s katero sta imela devet otrok. Od teh številnih bratrancev in sestričen mojega očeta se še jaz spominjam vsaj štirih (Antona, Franca, Marije in Andreja) in bom morda kdaj tudi o njih še kaj napisal.

Matiji in se poročil z Nežo Štih iz Savinka. Rodila sta se jima dva otroka, a oba umrla zelo zgodaj, hči Marija 13. 12. 41 takoj po rojstvu, sin Jožef 26. 2. 1845, star komaj dober mesec. Tudi njun oče Mihael je umrl že leta 1850. Posestvo je prevzel njegov mlajši brat Janez. Brat Martin je medtem že odšel z doma; o njem imam samo podatek, da se je poročil v Kalce-Naklo in odšel z Broda (nach Kalze übersiedelt auf Nr. 28 und gekauft die Hube. – Matična knjiga Leskovec.)

Janez (1821–1902) se je 6. 2. 1849 poročil z Ano Pacek (1829–1902) iz Malega Mraševega. Rodili so se jima trije otroci, ki so vsi pomrli v otroštvu: Franc 29. 3. 1856 – 16. 8. 1857, Marija 20. 8. 1858 – 13. 9. 1861, Ana 29. 6. 1866 – 1. 7. 1873.

Tako sta v drugi polovici 19. sto-

Ob prihodu Baničev na Brod 7 je bil tam od Nečemerov samo še stric Janez, ki pa je 22. 4. 1902 umrl. Po pripovedovanju naših staršev sta stari oče Martin Banič in stara mama Marija tega osemdesetletnega strica nekega dne okopala v čeburu, nato pa ga lepo toplo zavitega posadila na peč. Stricu je to moralo zelo prijati, kajti rekel da je: Tako lepo mi pa v življenju še nikoli ni bilo. – No, nečak Martin in njegova žena Marija sta skrbela zanj do smrti, to pa je bilo vsega kakšnih 6 tednov.

Letos potemtakem mineva 100 let, kar smo Baniči na Brodu. Kerini so prišli tja, kakor že vemo, dve leti kasneje, leta 1904. ■

Janez Banič

KAKO SE NAJZANESLJIVEJE PRIDE DO PIKE IN MIHCA

Kot vsako leto so tudi letos prišli k Mirku obrezat in postorit ostalo, potrebno v vinogradu, vsi Baničevi strici in tete z Dolenjske. Na rezatvi je sodeloval tudi najin 4,5-letni vnuk Miha, ponosni brat 4-mesečne Pike. Kovačičev stric Jože ga je želel na vsak način pregovoriti, da mu sestrico posodi za nekaj dni, ker bi jo rad pokazal svoji vnukinji Kaji. Miha se ni dal pregovoriti in je stricu grozil s policisti, če bo hotel Piko odpeljati. Ampak Kovačičev stric je bil neustrašen in vztrajen, da bi se Miha skoraj omehčal in bi jo odstopil za en dan. Ko pa se je spomnil, da Pika potrebuje mamico in njeno mleko, se je domislil in izstrelil: "Najdi si eno ženo, ji daj semena, pa boš lahko imel svojo Piko in Mihca!"

Miha in Pika

Foto Jure Herlah

Pa še ena Mihova (po telefonu)

Miha in očka Jure sta bila sama doma. Pogovarjata se moško in se Mihcu utrne svetla misel. Reče: "Ali ne, očka, kako sva midva srečna, ko imava tako fejest punce? Ti imaš mamico, jaz pa Piko." ■

Babi Milica

ŠTORKLJA POREDNIČA

Nekoč je živila štorclja porednica. Naročili so ji, naj odnese otroka v neko vasico. Šla je in ko je bila nekaj kilometrov stran od doma, je že naglas začela kovati nov peklenski načrt. Ta nov načrt je bil takšen: ko bo položila otroka na prag in bo pozvonila, bo prišla ven neka mama, se ga bo tako razveselila, ko pa ga bo hotela že vzeti k sebi, se bo štorclja postavila pred njo in jo ogovorila: "Poslušaj stara ženska, tale otrok ne bo tvoj, dokler se ne začneš lepše oblačiti," in ji ga bo vzela v zrak in jo je začela zafirkavati: "Dobila ga boš, če prideš sem gor, ha, ha, ha." In res, ko je prišla do vasice, je to naredila. Žena je začela jokati in rotila je štorcljo, naj ji ga vrne, štorclja pa je rekla:

"Saj sem ti že povedala, pridi sem gor, pa ga boš dobila, ha, ha, ha." A žena se ni vdala, pobrala je kamen, namerila v štorcljo in ga zalučala, zadela štorcljo točno v krilo, štorclja je omedlela in strmoglavila na tla, kaj pa dojenček?

Dojenček je padel mami v naročje. Štorcljo je še brcnila s praga na cesto, takrat je pa ravno pripeljal po cesti avto in štorcljo povozil. Ko se je štorclja zbudila, polna samih ran, je komaj poletela in šla domov. Vsako minuto je padla na tla in komaj spet vstala in poletela. Prišla je domov in videla pregrde poglede drugih štorclj. Štorclja se je začudila in rekla: "Se je kaj zgodilo, ko me ni bilo, povejte, kaj se je zgodilo?" "To bi morala vedeti sama. Izvedele smo, kaj si naredila. Osramotila si nas! Pojdi in

Svit ob ustvarjanju pravljice

Foto Marko Zebec Koren

se sama znajdi," je rekla glavna štorclja. "Ampak saj..." "Brez izgovorov!"

Tako je postala štorclja potepuška štorclja. In če ni umrla, se še danes potepa po ulicah. Konec. ■

Svit Timej Zebec, 8 let

OKRASKI IZ OBLEČENEGA STIROPORA

Foto Andrej Kerin

Potrebujemo:

- ⊗ stiroporne kroglice, srčke, ...
- ⊗ olfa nož
- ⊗ škarje
- ⊗ koščke tankega barvnega blaga
- ⊗ zanke iz žice

Lotili se bomo oblačenja stiropora. Izdelamo lahko velikonočne

pirhe, okraske za novoletno jelko ali pa obeske in okraske za kaj drugega.

Stiroporni liki, ki jih bomo oblekli, ne smejo biti premajhni. Kroglice naj imajo vsaj 4 cm premera. Pri manjših ali tanjših likih bomo naleteli na problem, saj se stiropor, ko z več strani zarezemo vanj, hitro zlomi.

V stiroporni lik zarezemo z olfa nožem, približno pol centimetra globoko, v obliki trikotnika. Iz blaga izrežemo nekoliko večji trikotnik. Trikotnik iz blaga položimo na stiropor in rob blaga s topo stranjo rezila olfa noža potisnemo v zareze, ki smo jih prej zarezali v stiropor. Tako dobimo trikotnik na stiroporu oblečen v blago. Nadaljujemo lahko tudi s drugimi liki, dokler ne oblečemo celotnega stiropora. Blago, ki ga uporabljamo, naj bo različnih barv. Lahko je enobarvno ali pa z drobnimi vzorci, večji vzorci se bodo namreč izgubili, saj bomo blago razrezali na manjše koščke.

Če želimo narediti obesek, na koncu dodamo še zanko iz žice, da ga bomo lahko obesili. Obeski iz stiropora bodo dobrodošli kot okras, ki se pozibava v vetru, ali kot novoletni okraske, saj so lahki in se ne razbijejo.

Vsem želim vesele in čimbolj ustvarjalne počitnice. ■

Daša Kerin Cerkovnik

JOŽA MALNARIČ - 85 LET: PRISRČNE ČESTITKE OB JUBILEJU

Februarja smo v družinskem krogu na Vurberku praznovali 85. rojstni dan Jože Malnarič, po domače naše Babi.

Rodila se je očetu Josipu in materi Adeli Čemažar v Ljubljani. Oče je bil uspešen litograf ter je imel lastno podjetje. Otroška leta in mladost do poroke z Janezom Malnaričem je preživela pri starših.

Težka leta okupacije je zaradi odsotnosti Janeza, ki je bil v zaporu, konfinaciji in po kapitulaciji Italije v partizanih, prebila s hčerko Nušo in Janezovim očetom, Ivanom. Tik pred koncem 2. svetovne vojne je rodila še hčerko Katjo, pa tudi Janez se je srečno vrnil domov k družini.

Poleti leta 1949 se je vsa družina preselila v Maribor. Oba z

Janezom sta se tukaj zaposlila in tudi upokojila. Hčerki sta zrasli in se poročili, tako da imata - mislim - Babi in Deda že tudi vnuke in pravnuke. Ob delu sta tudi pridno varčevala in si postavila vikend na Vurberku. Ob obilni asistenci Babi in Dedija sta si Nuša in Katja z družino postavili domova, kamor vedno rada prideta.

Tako skoraj vse večje in osebne praznike praznujemo skupaj. Ne smem pozabiti omeniti, da je med prazniki najbrž največji vinska trgatev. Takrat se zberemo prav vsa družina in ne manjka vriskanja, ob zvokih klopotca pa tudi ubranega petja, tako, da tudi mošt lepše teče.

Ob naših snidenjih in praznovanjih pa ne manjka obujanja spominov na pretekla leta trdega dela,

Foto Andrej Kerin

pa tudi na nazdravljanja z domačo kapljico.

Na zaključku še enkrat v imenu cele družine nazdravljam naši Babi Joži: "Še na mnoga zdrava in srečna leta!" ■

zet Silvo Toplak

Poslovila se je naša edina praprababica

V juniju smo prejeli v uredništvu Trt spodnje obvestilo:

4. 6. 2002 je v 93. letu za večno zaspala naša ljuba mama, babica, prababica in praprababica Nina Kerin, rojena Hribar. 7. 6. smo jo v družinskem krogu pospremili k zaslužnemu počitku na pokopališče Blejska Dobrava.

Ohranite jo v lepem spominu.

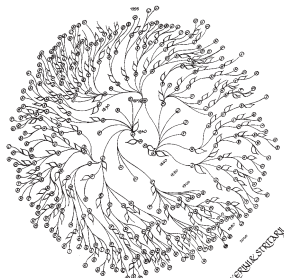
Hčerka Draga z možem, vnuki Andrejka, Mario in Sonja z družinami in sestra Nežka.

Pripisani so bili tudi stih:

*Hvala Ti mama za rojstvo-življenje,
hvala za čast, za ljubezen, skrbi.
Hvala za bisere vtikane v trpljenje,
mama naj večna Ti lučka gori!*

TEMA ZA PRIHODNJO ŠTEVILKO JE PROSTA!

**Društvo
& Kerini
Stritarji**

ISSN 1318-895x

Izdalo Društvo Kerini & Stritarji, Ljubljana, Rožna dolina, cesta IX/26

TRTE, šestindvajseta številka, Ljubljana, avgust 2002

Uredniški odbor glavni urednik Peter Povh, Janez Banič,

Gregor Cuzak, Irena Didek-Pregl, Mirko Jancigaj, Alenčica Kerin,

Andrej Kerin, Andrej Stritar

Jezikovno korigirala Milojka Mansoor in Andrej Levstek Tisk Grif & Pika